

DELO

Izhaja enkrat mesečno.
Naročnina: 6 Din polletno.
Uredništvo in upravištvo:
Ljubljana, Miklošičeva 22/II.

Delavstvo žaluje za svojim kraljem

Češkoslovaško nacionalno delavstvo izraža sožalje

Češkoslovaška delavska Obec je kot osrednja organizacija češkoslovaških narodno-socialističnih delavskih organizacij poslala centrali NSZ o priliki težke izgube, ki je zadela naš narod s smrtjo našega viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, sožalno pismo te-le vsebine:

Dragi, bratje! Od prvega trenutka, ko je prispela v Prago vest o gnusnem atentatu na Vašega kralja, je bila naša misel pri vas v bratski Jugoslaviji. V teh trenutkih vaše globoke žalosti in srce trgajoče bolesti smo se znova več kot jasno prepričali, da smo eno srce, kajti vsi smo sočuvstvovali z vami in vedno čutimo kakor vi. Pri nas je ista žalost, kakor v bratski Jugoslaviji, ki je izgubila svojega ljubljene kralja Uedinitelja. Češkoslovaški narod izgublja v njem svojega najzvestejšega prijatelja.

medsebojno bratstvo ni samo fraza, ni samo beseda, ampak je to bratstvo globoko ukoreninjeno v naših srcih, zaradi česar čutimo v veselju in žalosti eno.

Bratski Češkoslovaški delavski Obci se iz vsega srca zahvaljujemo za bratske tolažilne besede. Pa ne samo Vam, dragi bratje, ampak vsemu Vašemu narodu, ki je z najglobljo pietetjo izkazal čast našemu ljubljenu viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju, smo dolžni našo zahvalo. In ko Vam

isto izrekamo, Vas najvljudneje prosimo, da jo izročite vsem bratom in sestram širom Vaše prostrane domovine, ki so v teh žalostnih dneh bili z nami eno.

Sprejmite ponovno našo iskreno zahvalo in zagotovilo, da bomo znali tudi v bodočnosti ohraniti bratske vezi, ki nas vežejo z vami.

Z bratskimi pozdravi!

Rudolf Juvan, Vladimir Kravos,
predsednik tajnik

Članstvo NSZ žaluje za svojim kraljem

Naše podružnice in društva so povsod sledile vzgledu centrale in imele žalne seje in komemoracije za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Uediniteljem. O teh sejah in komemoracijah so nam poslale podružnice daljša poročila, katera pa žal ne more-

je šlo 13. oktobra na Brano in v družbi s planinci razvilo na Brani veliko črno zastavo, ki bo vihrala na vrhu šest mesecev. Podružnica je na dvor odposlala sožalno brzojavko.

Medvode. Podružnica NSZ v Medvodah je priredila žalno proslavo dne 14.

Javornik. V prostorih Sokolskega doma se je dne 14. oktobra zbral odbor in članstvo javorški podružnice NSZ k komemoraciji. Zbrano članstvo je nagovoril podružnični predsednik tov. Kralj, ki je v daljšem govoru orisal življenje blagopokojnega kralja Aleksandra I. Članstvo je ganjeno prisostvovalo tužni svečanosti in klicalo ob koncu govora blagopokojnemu kralju »Slava«. Žalna svečanost je končala s prisego mlademu kralju Petru II., kateremu je članstvo dolgo časa klicalo. Maršalatu dvora je bila poslana sožalna brzojavka. Sklenjeno je bilo, da se odpošlje v Beograd na pogreb tričlanska deputacija, katero so tvorili predsednik, podpredsednik in tajnik podružnice.

Jesenice. Podružnica NSZ na Jesenicah je priredila dne 11. oktobra žalno sejo v prostorih Sokolskega doma. Na seji se je spominjal predsednik tov. Zupan s toplimi besedami blagopokojnega

Zagotavljajoč vas o našem najglobljem sočuvstvanju želimo, da bi vam v teh težkih trenutkih bili v tolažbo in k novi okrepitvi izrazi naše zveste in bratske vdanosti.

Za Češkoslovaško delavsko Obec:

JOS. TUMA, podpredsednik centrale,
AL. TUČNY, narodni poslanec, tajnik centrale

Na to sožalno pismo je centrala NSZ odgovorila:

Dragi bratje! V težkih dneh, ko je cela naša država iz dna srca žalovala za svojim plemenitim in viteškim kraljem Aleksandrom Prvim in se je tej žalosti pridružilo tudi vse naše članstvo in nacionalno delavstvo sploh, nam je bilo Vaše bratsko sožalje v veliko uteho. Bratski češkoslovaški narod je baš v teh tužnih dneh dokazal, da naše

mo v celoti objaviti, ker nam primanjkuje prostora. Objavljamo samo izvlečke poslanih poročil.

Maribor. Podružnica NSZ v Mariboru je imela žalno sejo dne 12. oktobra zvečer. Žalni govor je imel predsednik podružnice tov. Bajt. S seje je bila odposlana maršalatu dvora sožalna brzojavka. Ob koncu seje so se prisotni poklonili manom blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, nakar so vzklikali novemu kralju Petru II.

Hrastnik. Tukajšnja podružnica je priredila žalno sejo dne 14. oktobra in so ji prisostvovali poleg celokupnega odbora tudi številni člani.

Kamnik. Podružnica NSZ v Kamniku je imela žalno sejo dne 11. oktobra ob pol 19. uri. Seji so prisostvovali vsi odborniki in večje število članstva. Žalni govor je imel predsednik podružnice tov. Gruđen. Nekaj podružničnih članov

oktobra, katere se je udeležil celokupni odbor in večje število članov. Žalni govor, v katerem se je v vznešenih besedah spominjal blagopokojnega kralja Aleksandra I., je imel predsednik Turk. Za njim je govoril še tajnik tov. Kopač, ki je prečital tudi sožalno brzojavko, ki je bila odposlana maršalatu dvora.

Zabukovca. Tukajšnja podružnica je imela dne 14. oktobra ob 16. uri žalno sejo, katere se je udeležil podružnični odbor polnoštevilno. Po žalnem govoru se je odposlala maršalatu dvora v Beograd sožalna brzojavka.

Hudajama. Podružnica NSZ v Hudajami je imela 14. okt. žalno sejo pri Sv. Jederti. Seje se je udeležilo poleg odbora tudi večje število članov, ki so ganjeni poslušali žalni govor podružničnega predsednika. S seje je bila poslana maršalatu dvora sožalna brzojavka.

kralja Aleksandra I. in pozval ob koncu govora odbornike, da zakličejo velikemu kralju trikratni »Slava«, kar so odborniki storili. V lepih besedah se je predsednik potem spomnil novega kralja Petra II., kateremu so odborniki priredili ovacije. S seje je bila poslana maršalatu dvora sožalna brzojavka, sklenjeno pa je tudi bilo, da se udeleži posebna deputacija pogrebnih svečanosti v Beogradu.

Žalne seje odn. komemoracije so priredile nadalje še naslednje podružnice: Trbovlje, Žiri, Senovo, Zagorje, Litija, Stražišče, Vevče, Icke, Kranj, Guštanj, Mežica, Črna, Tižič, Rogaska Slatina, Zirovnica in Kerjice.

Žalna komemoracija ljubljanskega članstva.

Na poziv Izvrševalnega odbora se je zbralo v nedeljo 14. oktobra dopoldne v dvorani OUZD članstvo ljubljanskih

društev NSZ. Članstvo je dvorano napolnilo do zadnjega kotička. Dvorana je bila okusno drapirana v črno. V desnem kotu dvorane je bila postavljena na malem odru slika blagopokojnega kralja Aleksandra I., pred katero so gorele luči. Ob odru sta praporščaka držala oba društvena prapora.

Predsednik NSZ tov. Rudolf Juvan je otvoril žalno zborovanje in imel daljši komemorativni govor, v katerem je orisal življenje in delo blagopokojnega kralja. Njegov žalni govor so poslušali člani stoje in v največji pobožnosti. Marsikomu je med govorom zdrknila iz oči solza in na obrazih vseh prisotnih je bila videti globoka žalost za ljubljenskim kraljem.

Po govoru predsednika se je članstvo mirno in dostojno razšlo, potem ko je manifestiralo na tej žalni manifestaciji tudi za svojega novega vladarja, kralja Petra II.

Ljubljansko nacionalno delavstvo, organizirano v NSZ, se je z vso spoštljivostjo poklonilo manom viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

Žalna seja Delavske zbornice

V ponedeljek ob 3. uri popoldne se je vršila v Delavski zbornici žalna seja Upravnega odbora Delavske zbornice.

Predsednik Delavske zbornice gosp. Lojze Sedej je tolmačil na seji v lepem govoru čustva naših delavcev in nameščencev ob priliki marsejske tragedije. Po njegovem govoru so bili člani upravnega odbora in finančne kontrole zbornice zapriseženi. Z žalne seje je bil poslan gospodu predsedniku ministrskega sveta sledeči brzojav:

»Upravni odbor Delavske zbornice v Ljubljani se je poklonil na današnji žalni seji spomenu viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja in Vas prosi, gospod predsednik, da bi bili pri vzvišenem Kraljevskem domu tolmač globokega sožalja naših delavcev in nameščencev.«

Pri pogrebnih svečanostih v Beogradu je zastopal zbornico njen podpredsednik g. Joško Zemljič.

Narodno delavstvo na pogrebu viteškega kralja

Naše narodno delavstvo je bilo na pogrebu našega nepozabnega kralja odlično zastopano. Za centralo NSZ so se udeležili pogreba tovariši: Anton Varšek, Vekoslav Bučar, Lovro Kleindienst, Lojze Orehek in Andrej Nagode, za cestno-električne železničarje tovariša Jože Stržinar in Franc Drašler, za Zvezo zidarjev, tesarjev in gradbenih delavcev njen predsednik tov. Simon Galjot, za ljubljanski akcijski odbor NSZ pa tov. France Juvan. Svoje odposlance pa so odposlale tudi skoraj vse podružnice NSZ. Na čelu delegacije je bil naš zvezni prapor, ki ga je pred poldrugim letom daroval NSZ blagopokojni kralj. Čeprav je bilo v spreved puščenih le malo število civilnih praporov, je naš prapor, ki ga je nosil tovariš Lojze Orehek, spremljal velikega kralja na njegovi zadnji poti vse od saborne cerkve do kolodvora, kjer je mrtvemu kralju izkazal tudi zadnjo čast.

Trboveljski rudarji mrtvemu kralju

Iz Trbovelj je odpotovala na pogreb viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja trinajstčlanska deputacija rudarjev v rudarskih krojih. Deputacija je položila na oder velikega pokojnika krasen venec ter se poklonila zemskim ostankom velikega vladarja.

Venec westfalskih Slovencev

Tudi naši westfalski izseljenci so se oddolžili velikemu kralju s tem, da so poslali na oder velikega pokojnika krasen venec svežega cvetja s trakovi v narodnih barvah. Na enak način so počastili kralja Aleksandra tudi jugoslovenski delavci z vseh delov sveta, kjer si v tujini težko služijo svoj kosček kruha. Venci naših izseljencev so se nosili v žalnem sprevedu.

Proglas kraljevih namestnikov

Jugoslovenskemu narodu!

S poslednjo voljo blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja smo določeni za kraljevske namestnike Njegovemu vzvišenemu Sinu in Prestolonasledniku kraljevine Jugoslavije, Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II., v smislu drugega odstavka člena 42. ustave.

To težko dolžnost smo prevzeli položivši poprej po četrtem odstavku člena 42. ustave prisego pred narodnim predstavništvom, da bomo Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. zvesti in da bomo čuvali nad vse edinstvo naroda, neodvisnost države in celotnost državnega ozemlja.

V izvrševanju kraljevske oblasti bomo imeli pred očmi vedno in edino interese Prestola in blaginjo Jugoslavije.

V naši plemeniti nalogi za napredek kraljevine Jugoslavije smo globoko uverjeni, da bo ves naš narod z nami, ker smo imeli priliko videti v teh težkih in usodnih trenutkih, kako velika je bila ljubezen in globoka vdanost vsega naroda do svojega Viteškega kralja Zedinitelja in kolikšno je spoštovanje do velikega dela, ki ga je ustvaril z žrtvovanjem samega sebe. Naša sveta dolžnost je, da ohranimo veliko delo svojega narodnega Vodje, delo, ki nam ga je predal kot sveto izročilo v bolelnem trenutku, ko se je poslavljalo od življenja, in da združeni in složni še bolj okrepimo svojo ljubljeno državo in ji pripomoremo k napredku, da jo z vedrim čelom in radostnim srcem izročimo kralju Petru II., ko doraste, da vzame na svoje rame težko breme državne uprave. Vse svoje življenje in vse svoje moči je blagopokojni Viteški kralj Zedinitelj posvetil svojemu narodu. Sam nam je s tem dal primer in pokazal pot, kako se služiti blaginji in interesom svojega naroda, a usoda je hotela, da tudi Njegova tragična smrt

odkrije vsemu svetu, kako čvrsto in nerazdružljivo je naše narodno edinstvo. Na nas leži velika dolžnost in zgodovinska odgovornost, da ohranimo Njegovo veliko delo in da bomo vredni svojega slavnega Vladarja.

Mi smo uverjeni, da nam bo pri tej težki nalogi pomagal ves jugoslovenski narod, ker se zavedamo čvrstosti duha in rodoljublja, ki sta od nekdaj bila odlika naše viteške zemlje. Zediniti v tugi in boli za svojim izgubljenim velikim kraljem, združeni v ljubezni in vdanosti do države in Doma Karadjordjevičev, bodo Jugoslovenci še enkrat pokazali vsemu svetu, da jih noben udarec usode ne more omajati in da bodo vedno zmorni, da močni in strnjeni povedejo svojo državo v boljšo bodočnost.

To bo naša najboljša in skupna služba Kraljevskemu domu in kraljevini Jugoslaviji. Čvrsto združeni na znotraj, varni in spoštovani od zunaj, vojaško dobro opremljeni, lahko z vedrim čelom gledamo v bodočnost. Tako bo veliko delo Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, močna in napredna Jugoslavija, še bolj učvrščeno in utrjeno v splošno blaginjo naroda.

V teh mislih se združimo okrog mladega kralja, Njegovega Veličanstva Petra II., nad katerim materinski bedi tudi Njegova vzvišena Mati, Njeno Veličanstvo kraljica Marija, in z vero v Boga glejmo z zaupanjem v bodočnost.

Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Peter II.!

Živela Jugoslavija!

V Beogradu, dne 25. oktobra 1934.

Kraljevi namestniki:

Pavle, s. r.

Dr. R. Stanković, s. r.

Dr. I. Perović, s. r.

(Sledijo podpisi vseh gg. ministrov).

je lani znašal okrog 1200 pengov (približno 12.000 Din), letos pa znaša samo 1100 pengov. Povprečna mezda na uro znaša v celih državah 51 madž. vinarjev (5 Din), v nekaterih panogah pa samo 9 do 32 vinarjev! Brezposelni delavci ne dobivajo nikakršnih podpor. Zato pa Madžarski ne manjka denarja za podpiranje raznih zarotniških elementov proti naši državi in za bogate gostije, ki jih madžarski revizionisti prirejajo na čast svojim »visokim« ino-zemskim »prijateljem«.

Ali vas res ni sram, tako grdo lagati

Kadar stopiš psu na rep, zacvili. In tako je nekdo zacvilil v »Delavski pravici« in skušal odgovoriti na zadnji naš članek, katerega smo objavili pod zgornjim naslovom. Pisec odgovora kar nič ne taj, da so priznavali zasluge nacionalnih, v kolikor so jim šle. Mi nismo zahtevali nobenih priznanj, ker delamo v korist delavstva, ne da bi iskali pri tem kaka posebna priznanja. Nekdo drug pa je bil, ki si je na shodih in sestankih prisvajal vse za sluge in nas pripravil do tega, da smo morali spregovoriti resno besedo in povedati čisto resnico.

Pisec odgovora bi govoril resnico, če bi povedal, da je na sestanku izjavil približno takole: »Plavi se bahajo, da so oni dosegli uspeh v tovarni, pa to ni res. Jaz jim bom pokazal, da se da kaj doseči tudi brez njih.« In je šel ta možakar in za hrbtom druge, t. j. naše organizacije, skušal doseči nekaj več za delavce. Ko smo zvedeli za to, smo zahtevali, da se nas pritegne zraven in je naš tajnik interveniral pri referentu Delavske zbornice g. Marinčku, ki je sam priznal, da bo na to opozoril g. Lombarda, tajnika JSZ. Med tem pa se je nudila našemu tajniku prilika, da je dobil pri referentu g. Marinčku tajnika JSZ g. Lombarda in ga pobaral, kaj da je z Duplico in kaj obravnava s poslodavcem. Šele nato je bila NSZ pozvana k sodelovanju. To je fakt, ki drži, vse drugo je zlagano.

Poglavje o denuncijantih in petoliznikih je poglavje zase. Tudi našemu tajniku se je namigavalo, da ima NSZ v svojih vrstah ljudi, ki ne poznajo discipline in se ponujajo podjetniku. To mu je pravil tudi tajnik JSZ gosp. Lombardo. Na izrecno zahtevo našega tajnika, naj se navedejo imena takih delavcev, pa se to ni hotelo storiti.

ti. Zakaj ne, vedo oni, ki tega niso hoteli povedati. Nam se zdi, da je laž je zahrbtno nekoga oblatiti, nego mu kaj dokazati. To pa ni možato in najmanj pa krščansko.

Pisec odgovora bi dobro storil, če bi bil vprašal lastne ljudi, koliko besed je spregovoril pri pogajanjih g. Lombardo in koliko naš tajnik Kravos. Naš tajnik je bil redkobeseden le pri zadnjem pogajanju, ker se ni mogel gnati za nekaj, kar ni bilo opravičeno in kar je gnil naprej tajnik JSZ le zaradi lastnega prestiža, ker je hotel dokazati, da zmore več kot naš tajnik.

Krščanski socialisti so že opetovano pokazali, da ne znajo spoštovati skupnih akcij in da prav radi v usodnem trenutku uberejo svojo pot, da se potem lažje postavijo v pozo rešitelja. Mi takih metod nismo vajeni. Če gremo s kom v borbo, znamo dosledno čuvati sporazume, pa četudi gre to v našo škodo. Krščanski socialisti pa iščejo povsod le svoje lastne koristi in če ne gre drugače, se skušajo okoristiti z uspehi drugih. Naj jim to tekne!

Za nas je polemika s krščanskimi socialisti končana. Kar smo imeli ugotoviti, smo ugotovili in smo prepričani, da nam verjamejo vsi oni, ki so aktivno sodelovali v mezdnem sporu na Duplici. Zagrizencev pa ne moremo prisiliti, da priznajo, da imamo mi prav. Delavstvo je krščanske socialiste že obsodilo in jim danes ne pomaga niti to, da bi dokazovali, koliko članov štejejo. Zaradi nas jih lahko imajo desetkrat 118 in nas to ne bo vrglo iz ravnotežja. S takim bahanjem so samo potrdili našo trditev, da jim ni šlo za interese delavstva, ampak za številno članov. To smo hoteli ugotoviti in smo ugotovili in zato napravimo veliko.

Naši brezposelni se vračajo

Posebno črno znamenje za bližajočo se zimo so celi vlaki naših izseljencev, ki se zadnji čas dan za dnem vračajo v domovino. Pred kratkim se je pripeljalo 150 izseljencev iz Francije. Ti so pripovedovali, da bodo najbrže v kratkem vsi tujezemci v Franciji izgubili delo. Pripravljeni moramo biti, da bo iz francoskih rudniških in industrijskih revirjev morala sprejeti domovina nekaj tisoč delavcev in njihovih družin. Iz Holandije, kjer je zaposlenih okrog tisoč naših delavcev, se jih je v zadnjem času vrnilo okrog 500, ostali pa so na tem, da prej ali slej pridejo za njimi. Iz Belgije se naši ljudje sicer še niso začeli vračati, vendar tamosnja podjetja ne sprejemajo nobenega našega človeka več na delo. V Nemčiji, ki ima izmed vseh evropskih industrijskih držav še iz prejšnjih let najbolj vzorno urejeno delavsko zavarovanje in socialno službo sploh, živi stotine naših delavcev že po več let samo od brezposelne podpore. Iz Amerike se naši ljudje sicer ne vračajo v večjem številu, zato pa jih toliko več prihaja iz Argentine, izmozganih in brez vsakih sredstev. Ti repatriiranci, ki prihajajo skoraj v nepretrgani procesiji, bodo armada naših brezposelnih občutno pomnožili in naloge naše socialne politike bodo to zimo še mnogo težavnejše, kakor so bile doslej.

Senzacija, ki ni senzacija

Mariborski podružnici je centrala postavila upravitelja s sosvetom in razrešila dolžnosti podružnični odbor. To je centrala storila v smislu svojih pravil in iz čisto organizacijskih ozirov. O tem ne bi sploh pisali, ker je to čisto naša interna stvar in ni ž njo nihče prehudo zadet in tudi ne trpi radi tega nihče. Pa so to zagrabili mariborski sodrugi, ki so hoteli iz tega napraviti največjo senzacijo in že drugi dan po izvršenem dejanju zagnali krik in vik po Mariboru o najnovejši senzaciji. Naravnost v smešno pozo pa se je postavila »Delavska politika«, ki modruje in modruje ter si stavlja najrazličnejša vprašanja, kaj in kako bo sedaj v Mariboru, kakšen odmev bo našla ta sprememba pri članstvu itd. Pri tem pa ta list pridno modruje in ugiba kaj bo iz tega nastalo. Vmešava pri tem seveda naše zveze s Češkoslovaško in mo-

druje po svoje naprej. Nas veseli veliko zanimanje slavnega mariborskega lista za naš pokret, vendar mu svetujemo naj ne filozofira naprej, da se ne blamira. Kar smo ukrenili v Mariboru, smo ukrenili iz nujne potrebe in v soglasju s članstvom in prejšnjim odborom. Ni tedaj nobena senzacija, vsaj taka ne, kakor bi jo radi imeli gospodje okrog »Delavske politike«. Naša podružnica ne bo prav nič utrpela radi tega in bo to pokazal občni zbor, ki se bo v kratkem vršil. Do takrat prosimo tudi gospode sodruge naj izvolijo potrpeti.

Ustavitev dela pri „Kovini“ v Mariboru

Delavstvo tovarne »Kovina« v Mariboru je skrajno razburjeno. V tovarni je zaposlenih okrog 120 delavcev, od teh nekaj nad 50 v oddelku za izdelavo kablov. Te dni se je razširila po tovarni vest, da bo morala tovarna opustiti oddelek za izdelavo kablov vsled tega, ker se morajo razpustiti karteli. Ta oddelek pa je baje karteliran in se bo moral opustiti. Z opustitvijo tega oddelka bi bilo prizadetih okrog 50 starejših delavcev, kar je povzročilo med delavstvom veliko razburjenje. Mi nismo mogli še ugotoviti, v koliko so te vesti resnične. Zdi se pa nam, da nimajo karteli tukaj svojih prstov vmes, ampak je tu običajen manever industrijalcev. V oddelku so, kot smo ugotovili, samo starejši delavci, ki imajo temu primerne plače. Podjetje pa namerava baje te delavce odpustiti in jih nadomestiti z mlajšimi in cenejšimi močmi.

Bodi karkoli, mi pozivamo pristojno oblast, da se zanima za to tovarno in ukrene potrebno. Ne gre, da bi posamezna podjetja delala z delavci kakor bi hotela, ker je delavec končno le človek, do katerega je treba imeti nekaj obzira. Narodno strokovna zveza je že storila primerne korake, da očuva delavstvo »Kovine« preteče nevarnosti.

Zahvala

Podpisana Kozamernik Ana sem prejela znesek Din 788.50, ki so ga o priliki prerane smrti mojega moža med seboj zbrali njegovi tovariši kot podporo v najhujši stiski. Prav vsem darovalcem se za njihovo plemenito sočustvovanje najpresrečnejše zahvaljujem. Naj Bog vsem njih dobroto stotero plača.

PRESKA, 23. septembra 1934.

Kozamernik Ana, s. r.

Strašna beda na Madžarskem

Mnogo skrbi zadaje Madžarski vprašanje, kako preko zime preživeti okrog enega milijona brezposelnih ljudi. Samo v zadnjih dveh letih so na Madžarskem zaprli 323 tovarn, radi česar danes na celim Madžarskem ni zaposlenih niti 200.000 delavcev. Kljub temu pa mezde stalno padajo. Povprečen letni zaslužek industrijskega delavca

Šimenc:

Zaboljšanje socialne zaščite

Sedanja gospodarska kriza tira, ne samo delavstvo posameznih panog, ampak cele narode v obup. V ne mali meri povzročajo ljudje sami krizo s svojim neurejenim življenjem, osobito pa svojo nezavednostjo.

Imamo vse polno izvržkov poštene človeške družbe, ki jim je edini ideal izkoriščanje bližnjega, ne vedo, da izkoriščajo i samega sebe, in dokler ne bomo prišli do spoznanja, da smo za vse zlo, ki se godi okrog nas, sami odgovorni, vse dotlej ne moremo pričakovati izboljšanja.

Torej trajanje gospodarske krize pomeni, da človek ne more premagati samega sebe, ne zavedajoč se, da je ravno v tem vse ono zlo, ki nas vodi v pogubo. Zato bi morala biti naša največja skrb v tem, kako ublažiti današnje stanje in se povrniti v normalno življenje.

Pa ne samo to, da smo krivi vsega tega samo mi, ki tvorimo narod, mi ki smo brezpravni in brez moči, mi, ki smo spoštovanja vredni samo v gotovem parlet-

nem razdobju, sicer pa potisnjeni ob tla, ampak v vse večji meri je kriv tega kapital. So samogoltni, ki posedujejo milijone, pa jim to ni dovolj, ter se poslužujejo vseh razpoložljivih sredstev za še večje kopičenje dobrin, ki bi morale biti v korist vsega naroda.

Kakor nepravilno razdeljevanje gospodarskih dobrin povzroča krizo tudi slabo izvedena socialna zakonodaja. Vsa socialna zaščita, karšno imamo danes, je pravzaprav polovičarstvo, ker ne nudi najskromnejše eksistence. Poleg bolezenskega in invalidskega zavarovanja bi moralo biti temeljito izvedeno tudi zavarovanje za slučaj brezposelnosti in onemoglosti. Toda ta izvedba je danes zelo otežena kočenja radi razmer, v katere smo zašli po krivdi onih, ki bi morali za to skrbeti, pa jim je bil narodov blagor deveta brigada.

Iz navedenega sledi, da je klic po izboljšanju socialne zaščite nujno potreben in neodložljiv, izvesti se mora na socialen način, nikakor pa ne v breme najbednejših in ponižanih.

Delavstvo noče minimalnih mezd

Pod tem naslovom so nekateri časopisi, med drugimi tudi »Domovina« v svoji 40. številki, objavili poročilo o protestnem zborovanju, ki ga je sklicala pred nedavnim časom naša podružnica v Mariboru. Ta poročila vsebujejo več netočnosti in neresničnosti. Brez ozira na to, dali je kdo od govornikov res tako govoril, kakor so listi poročali, smo prisiljeni pribiti naslednja dejstva:

1. Ni res, da bi bilo delavstvo proti zakonu o minimalnih mezdah. Res pa je, da se delavstvo nikakor ne strinja z obstoječim načrtom zakona o minimalnih mezdah.

2. Ni res, da so delegati NSZ v Delavski zbornici glasovali za načrt, ki ga je izdelal g. Filip Uratnik. Res pa je, da se o tem načrtu ni nikdar glasovalo. Delavska zbornica je poslala NSZ načrt zakona samo v študij. Zaradi tega je centrala NSZ sklicala za 7. oktober anketo o tem vprašanju ter ob tej priliki po vsestranski in dolgotrajni debati soglasno sklenila, da se mora na

vsak način preprečiti, da bi bil zakon o minimalnih mezdah v taki obliki, kakršen je osnutek, ki delavstva ne zadovoljuje, sprejet. Vsa anketa pa je pokazala, da se delavstvo, organizirano v NSZ, zaveda velikega pomena zakona o minimalnih mezdah, in da ni vseeno, kakšen bo osnutek, ki bo predložen ministrstvu za socialno politiko. O tej anketi smo obširneje poročali v zadnji številki »Dela«.

3. Iz vsega tega je razvidno, da delegati NSZ niso mogli glasovati za slabi osnutek zakona o minimalnih mezdah, ker je NSZ o tem sklepala šele na anketi dne 7. oktobra, med tem ko so časopisni napadi starejšega datuma in tudi mariborski shod se je vršil pred anketo, na kateri je NSZ zavezala svoje stališče do zakona o minimalnih mezdah.

V koliko so druge strokovne organizacije pri osnutku sodelovale, nam ni znano. Drži pa, da NSZ, niti kateri njenih pooblaščenec, ni sodelovala.

Zakaj imamo naše zdravilišče na Golniku

Večkrat smo že prejeli pritožbe naših članov, zavarovancev OUZD, da morajo, če so zboleli na jetiki, romati v Brestovac ali na Klenovnik, četudi imamo v neposredni bližini izvrstno urejeno zdravilišče — Golnik. Zgodili so se celo slučajji, da so morali člani OUZD, ki stanujejo prav pod Golnikom ali v njega neposredni bližini v Brestovac ali Klenovnik na zdravljenje, četudi bi imeli do Golnika en sam skok. Razumljivo je, da je to povzročalo med zavarovanci veliko nejevoljo, ker so bili v Brestovcu ali Klenovniku daleč od svojcev, katerim ni bilo možno te bolnike obiskovati. Uprava OUZD se je morala držati navodil SUZORA in pošiljati vse take bolnike le na Klenovnik in Brestovac, ker mora zasesti toliko in toliko postelj dnevno.

Mi smo naše pritožbe naslavljali na OUZD, ki je na svoji zadnji seji ravnateljstva napravilo edino pravičen sklep, da se zavarovanci z Gorenjskega in Ljubljane pošiljajo na Golnik. To predvsem taki, ki so poročeni in so navezani na družino.

Prepričani smo, da bodo vsi zavarovanci pozdravili tak sklep ravnateljstva, ki jim bo omogočil, da se bodo lečili doma in bodo tako ostali blizu svojcev.

Občni zbor Narodne protituberkul. lige v Ljubljani

Narodna protituberkulozna liga v Ljubljani bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 18. t. m. ob 10. uri dopoldne v dvorani OUZD. Na dnevnem redu sta tudi dve predavanji, in sicer ono g. dr. R. Neubauerja o tuberkulozi na kmetih in predavanje o praktičnem delu krajevnih protituberkuloznih lig. Člane te prekristne lige vabimo, da se udeležijo občnega zbora v kar največjem številu. Pristopajte k Narodni protituberkulozni ligi in jo po svojih močeh podpirajte!

Občni zbor podružnice NSZ v Zabukovci

Podružnica NSZ v Zabukovci je imela v nedeljo 4. t. m. svojo redni občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Občnemu zboru je prisostvoval tudi zastopnik centrale tov. Franjo Juvan, ki je podal prav lepo poročilo o položaju delavstva. Vsa poročila funkcionarjev in ono zastopnika centrale so bila sprejeta z odobravanjem.

Pri volitvah novega odbora, je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik tov. Vidovič Franjo, podpredsednik tov. Verhovnik Franjo, tajnik tov. Kolar Tomaž, blagajnik tov. Laharner Franjo, odborniki tov. Uranjek Jakob, Kovač Karl in Vočko Vinko, preglednika računov tov. Bevc Anton in Mastnak Jože.

Po volitvah so se obravnavala nekatera organizacijska vprašanja. Članstvo je z udeležbo in disciplino na občnem zboru pokazalo veliko zanimanje za pokret in zaslužilo vso pohvalo. Le tako disciplinirano naprej.

Občni zbor podružnice NSZ v Mariboru

V sporazumu z upraviteljem podružnice, sklicuje Izvrševalni odbor NSZ občni zbor podružnice v Mariboru v nedeljo, dne 25. t. m. ob 10. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma. Izvrševalni odbor opozarja vse člane podružnice, da bo udeležencem dovoljen vstop v dvorano le s posebno izkaznico, katero bodo prejeli vsi redno plačujoči člani. Kdor še nima plačane članarine, naj jo takoj poravnava, da si pridobi pravico prisostvovanja na občnem zboru.

Tamburašem

Tamburaški zbor NSZ v Ljubljani že dalje časa prav pridno deluje. Svoj zbor želi pomnožiti, zaradi česar vabi člane, ki posedujejo kak tamburaški instrument, da se priglasijo. — Za tamburaški zbor: Šimenc.

Pripravljajte za volitve

Tajništvo je te dni poslalo okrožnico z navodili za volitve obratnih zaupnikov, ki se imajo vršiti v januarju prihodnjega leta. Podružnice naj se takoj pričnejo pripravljati na te volitve in naj ne čakajo zadnjih dni. Podružnični odbori naj na seji razpravljajo o poslani okrožnici in postopajo v smislu danih navodil, da bomo pri volitvah

dosegli kar najlepše rezultate. Ne sme biti podjetja brez obratnih zaupnikov. V vsako podjetje moramo dobiti obratne zaupnike, da bodo čuvali nad interesi delavcev. Poučite vse delavstvo o važnosti obratnih zaupnikov in skrbite, da ne bo podjetja brez obratnih zaupnikov. Januar bo kmalu tu, zato vsi in vse na delo!

Tkalnica Weilguni

Na Tržaški cesti je postavil ljubljanski trgovec A. Weilguni tkalnico. Delavstvo te tkalnice ima večne križe in težave s poslodavcem, ki delavstvo naravnost nesramno izkorišča. V zadnjem času je več delavk in delavcev vložilo tožbe za plačilo prejemkov. Tkalnica je iznašla posebno metodo, da pride do brezplačne delovne moči. Pri nas v tajništvu so se zglasile tri delavke, ki so bile sprejete v uk za tkalke. Učile pa se niso, temveč so delale kot vsi ostali v tkalnici. Po več

kot enem mesecu so bile postavljene na cesto brez vsake plače in vsake odpovedi. Mi se samo vprašamo, kaj dela naša inspekcija dela? Ali moramo res dopustiti v sredini Ljubljane tako grdo izkoriščanje? Delavstvo te tkalnice pa pozivamo, naj se takoj organizira in nastopi proti takemu izkoriščanju. V tem podjetju se tudi ne plačujejo nadure, četudi se jih dela. Inspekciji dela priporočamo, da si to podjetje čimprej ogleda.

Okrožne konference NSZ

Predsedstvo NSZ je sklenilo sklicati v novembru, decembru in januarju mesecu okrožne konference za sedem okrožij. Okrožne konference bodo trajale ves dan in jim bodo prisostvovali funkcionarji podružnic okrožja, h kateremu spadajo. Na takih okrožnih konferencah se bo pripravljalo o vseh aktualnih delavskih in organizacijskih vprašanjih. Vsem podružnicam je bila razposlana okrožnica s točnim sporedom okrožnih konferenc in določenim dnevom. Odbori podružnic naj se na te konference resno pripravljajo in skrbijo, da bo udeležba povsod polnoštevna.

Reorg. marib. podružnice

Izvrševalni odbor je razrešil svojih funkcij vse odbornike mariborske podružnice in postavil za upravitelja tov. Frasa Karla, v svet pa je imenoval tov. Stibilja Jožeta, Tekauca Josipa in Preglja Leop. Izvrševalni odbor je to storil iz čisto organizacijskih ozirov in tako, da teče poslovanje podružnice naprej. Članstvo naj se ne pusti od nikogar begati, naj vrši naprej svoje članske dolžnosti in se udeležuje vseh podružničnih prireditev. Članstvu se bo na občnem zboru poročalo o sklepih izvrševalnega odbora, ki gredo za tem, da se reorganizira mariborsko podružnico in ji da več življenjske sile.

Mariborska podružnica je dobila nove prostore

Mariborska podružnica se je 3. novembra preselila v nove društvene prostore, ki se nahajajo v palači OUZD nad knjižnico Delavske zbornice v III. nadstropju (bivši prostori JSZ). Članstvo prosimo, naj se poslužuje tajništva v vseh slučajih. V tajništvu je vselej na razpolago tajnik ali kak funkcionar podružnice. Tamkaj se tudi lahko plača članarina. Podružnica ima na razpolago članske znake in spominske spise, ki so bili izdani za 25letnico NSZ. Ti spisi se dobijo po prav znižani ceni. Naj ne bo člana brez tega našega važnega jubilejnega spomina.

Ust. občni zbor podružnice NSZ v Velenju

V nedeljo 4. t. m. se je vršil v Velenju ustanovni občni zbor naše nove podružnice. Vkljub skrajno slabemu vremenu, se je občnega zbora udeležilo prav lepo število tovarišev, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem centralnega tajnika tov. Kravosa iz Ljubljane. Tov. Kravos je v daljšem govoru orisal nujno potrebo strokovnih organizacij in podal pregledno sliko o položaju delavstva pri nas. Po njegovem izjavljanju se je izvolil odbor podružnice. Soglasno je bil za predsednika izvoljen tov. Kovač Zdravko, za odbornike pa tov. Uršič Jože, Koželj Jože, Deberšek Franc, Kališnik Leopold, Šmajš Alojz in Praprotnik Ivan, za preglednika računov sta bila izvoljena tov. Pevec Miroslav in Kališnik Anton. Občni zbor je prav lepo uspel in je bil z njim položen temelj naši novi podružnici. Novo podružnico in nove tovariše iskreno tovariško pozdravljamo v naši sredi. — Popoldne istega dne je imel naš tajnik tov. Kravos razgovor z delavci tukajšnjega podjetja Hermann Goll. V podjetju vladajo naravnost obupne razmere. Delavci delajo po 12 in tudi več ur in prejema dnevene plače po 20 in tudi po

15 dinarjev. Ko je pred časom zahtevala organizacija po svojih zaupnikih revizijo podjetja in je revizija bila tudi izvršena, so bili trije delavci odpušteni, češ, da so organizirani in je na njih padel sum, da so se pritožili in je bila izvršena revizija v podjetju. Po dobljenih informacijah je obiskal naš tajnik lastnika podjetja g. Golla v spremstvu enega izmed odbornikov podružnice, a je bila njegova intervencija povsem brezuspešna. Lastnik je izjavil, da bo delal po 12 ur kot delajo vsi drugi, in to dokler ne dobi odloka, da se mora držati zakonitih predpisov. Organizacija je podvzela nadaljnje korake, da zaščiti delavstvo pred tako grdim izkoriščanjem.

Prih. naš delegatski zbor

Celjska podružnica je z velikim veseljem pozdravila sklep zadnjega delegatskega zbora, ki je določil za kraj prihodnjega delegatskega zbora in kongresa Celje. V soboto 3. t. m. se je odbor sestal na prvo kongresno sejo, kateri je prisostvoval tudi centralni tajnik tov. Kravos iz Ljubljane. Na seji je poročal delegat centrale o predpripravi za kongres, ki mora biti veličastna manifestacija naše misli v Celju. Podružnični odbor je z vso resnostjo pričel s predpripravi za kongres NSZ, ki se bo vršil v Celju. Prepričani smo, da bo tudi naš prihodnji kongres veličastna in mogočna manifestacija naše misli. Vse naše članstvo pozivamo že sedaj, naj se pripravlja na pohod v Celje. Vsi naj pričnejo že sedaj štediti za pot v Celje. V Celje mora priti na kongres kar največja armada naših borcev, da manifestira za svoje pravice. Če se pričnemo že sedaj pripravljati na ta pohod, smemo računati na največji uspeh. Pripravljajte se za Celje!

Turčija je prepovedala za- poslitev inozem. delavcev

Turška vlada je meseca maja izdala posebne predpise, po katerih je prepovedano na ozemlju turške republike zaposlovati inozemske delavce. Z istimi predpisi je bilo točno določeno, v katerem času morajo delavci posameznih strokovnih zapustiti Turčijo. Do sedaj so morali Turčijo zapustiti vsi inozemski šoferji motornih vozil, brivci, krojaški pomočniki, čevljarski delavci, tolmači in vodniki tujecev, borzni mešetarji in glasniki, vsi nekvalificirani delavci, vratarji raznih podjetij, hišniki, natakarji, služkinje, sobarice itd. Do 21. maja 1935 mora biti Turčija končno očiščena vseh tujecev. Po tem datumu smejo ostati v Turčiji samo oni tujci, ki so kakršnikoli specialisti, kakršnih v Turčiji se nimajo. S to turško odredbo so prizadeti mnogi naši državljani, ki so bili zaposleni v Turčiji. Zanimivo je, da so začele tujece čistiti vse države. Vračajo se naši izseljenci iz Francije, Belgije, Turčije in drugih držav, samo pri nas se nič ne zganemo. Z vračanjem naših izseljencev v domovino se brezposelnost silno povečuje, število tujecev pa nikakor ne pada. Zato je potrebno, da jugoslovensko delavstvo dvigne svoj glas in energično zahteva, da se iz naših podjetij odstranijo vsi tujci, ki naj napravijo mesta našim ljudem, pred vsem onim, ki se izčrpani vračajo v domovino.

Delavci in javna dela

Izšel je pravilnik za izvajanje javnih del. Hvalevredno je, da se je tudi to važno vprašanje uredilo s posebnim pravilnikom. Delavci pa s tem pravilnikom nismo povsem zadovoljni in moramo k njemu zavzeti svoj stališče. Pravilnik nas v toliko zanima, v kolikor se tiče direktno nas delavcev. Po tem pravilniku naj se delavca plača po običajnih mezdah. Do tu je prav. Vendar stoji dalje, da se preko 20 Din dnevno delavca ne sme plačati. Znano je, da je običajna delavska meza — ki pa je po našem mnenju itak premajhna — 3 Din na uro ali za osemurno delo 24 Din. Če pravilnik predvideva samo 20 Din na uro, ne bo delavec zaslužil niti 3 Din na uro, kar je vsekakor mnogo premalo za delo na cestah. Kvalificirani delavci pa po tem pravilniku ne smejo imeti več kot 5 Din na uro, kar tudi ne odgovarja današnjim mezdam kvalificiranih delavcev.

Zelo čudno se nam zdi, kako je prišlo v pravilniku do tega, da delavci, zaposleni pri javnih delih, ne bodo bolniško zavarovani. Zakaj ne? Delavci pri javnih delih bodo zavarovani samo za slučaj nezgode, za slučaj bolezni pa ne. In vendar je splošno znano, da je ravno tak delavec, ki je izpostavljen vremenskim vplivom, podvržen raznim boleznim. Mar naj se delavec, ki je zbolel pri delu na cesti, sam leči? Kaj bo potem s tem delavcem,

če pri kopanju kanalov pride do »lepega« revmatizma ali kako drugače zbolí. Naše skromno mnenje je, da bi morali biti vsi ti delavci zavarovani tudi za slučaj bolezni in da se jih tako zavaruje proti vsem posledicam in riziku dela.

Informirani smo, da je ravnateljstvo OUZD na svoji zadnji seji zavzelo stališče, da opozori vse merodajne kroge na ta nedostatek in da zahteva, da se tudi delavci, zaposleni pri javnih delih, zavarujejo za slučaj bolezni. Mi se temu stališču popolnoma pridružujemo, ker je izšel iz naših vrst zastopnik pri OUZD. Delavci, zaposleni pri javnih delih, niso priložnostni delavci, ker taka dela ne bodo trajala od danes do jutri, ampak bodo trajala delj časa in bodo taki delavci vsaj za gotovo dobo stalno zaposleni. Zato je tudi za njih primeniti določila zakona o zavarovanju delavcev in jih je brezpogojno zavarovati za slučaj bolezni.

Prepričani smo, da se bodo vsi merodajni krogi zavzeli za to edino pravilno stališče, da se delavcem pri javnih delih zagotovi primerna meza in da se jih na vsak način zavaruje tudi za slučaj bolezni.

O drugih hibah pravilnika za izvajanje javnih del pa enkrat prihodnjik. Za danes smo omenili le to, kar nas najbolj boli.

Skrb za brezposelno mladino na Češkoslovaškem

Čehoslovaki so ustanovili za svojo brezposelno mladino tri tabore. Eden je na Češkem, drugi na Moravskem, tretji pa na Slovaškem. Prvi tak delovni tabor je bil osnovan v Terezínu, ki je prvotno zaposloval 60 mladeničev, pozneje pa 120. Pravico bivanja v teh taboriščih ima vsak moški delavec med 18 in 24 letom starosti, ki ni poročen in nima dela. V teh taborih dobivajo mladi delavci brezplačno hrano in stanovanje, delovno obleko in delovno obuvanje ter 40 češkoslovaških vinarjev v gotovini za vsako delovno uro. Zavarovani so za slučaj bolezni in nesreče. V prostem času obiskujejo člani delovnega tabora razne izobraževalne tečaje in telovadbo, za zabavo pa skrbijo razne igre, ki jih delavci taborišča prirejajo. Za splošno izobrazbo, telesno vzgojo in zabavo skrbi posebna samouprava delovnega tabora, ki sestoji iz zaupnikov, izvoljenih iz vrst mladega delavstva, ki v taboru biva. Vrhovni upravitelj tabora pa je oseba, ki jo imenuje minister za socialno politiko. Delovni čas članov tabora znaša 35 ur tedensko. Država jih zaposluje pri vzdrževanju in gradnji cest in železnic. Posebni predpisi določajo, da delo mladih delavcev iz delovnega tabora v nobenem primeru ne sme konkurirati delu odraslih delavcev. Tudi se njih delo ne sme vršiti na račun privatnih oseb. Državne in samoupravne oblasti, na kojih račun izvršujejo člani tabora svoje delo, nakazujejo mezde taboru, ki z njimi krije svoje izdatke. Mezde članov tabora se določajo s posebnimi pogodbami za vsako delo sproti. Želimo, da bi tudi pri nas prišlo do takšnih ustanov za našo brezposelno delavsko mladino. Ni to samo socialna, ampak splošna nacionalna potreba, o kateri je treba čimprej in čim temeljiteje razmišljati.

Ptujska tovarna čevljev „Petovia“ je ustavila obratovanje

Iz Ptujja nam javljajo, da je tamojšnja tovarna čevljev »Petovia« ustavila obratovanje. S tem je v Ptujju okrog sto delavcev na ulici brez zaslužka. Vzrok ustavitve obrata nam ni znan. Pravijo pa, da so po sredi finančne težkoče, v katere je baje tovarna zaslila.

Nov delavski list

V Beogradu je te dni izšla prva številka novega delavskega časopisa »Zvono«, ki se je javnosti predstavil kot »organ nacionalnih radnikov«. Izhajal bo tedensko. Kot lastnik in urednik lista je podpisan Bora Samardžić-Pašagić. Po vsebini sodeč, ga prav za prav izdaja skupina g. Stojana Stankovića, bivšega predsednika nacionalnih delavskih sindikatov. Prva številka je dobro urejena ter ima zelo pestro vsebino. Naročnina znaša 60 Din letno. List se nanaša na naslov: Administracija »Zvona«, Beograd, Čiča Ilijina br. 3.

Protituberkulozni dispanzer na Jesenicah

razglašajo:

Obveščamo vse članstvo bratovske skladnice ter prebivalstvo Jesenic in okolice, da se bodo v bodoče vršile ordinacije v Protituberkuloznem dispanzerju (bolnica krajevnih bratovske skladnice na Jesenicah) vsako soboto po naslednjem redu:

Od 8. do 10. ure za ženske, od 10. do pol 12. ure za moške, od pol 12. do pol 13. ure pregled šolske mladine v šolah, od 13. do 14. ure zdravljenje bolnikov (pneumotoraks, tuberkulini itd.), od 14. do 15. ure rentgenološki pregled šolske mladine v dispanzerju, od 15. do 16. ure pregled žensk.

Pozivamo vse paciente in ostalo publiko, da se ravna točno po zgoraj navedenem redu, ker bo s tem olajšano delo zdravnika v dispanzerju. —

Šefzdravnik dispanzerja:

Dr. T. Furlan, s. r.

Krajevna bratovska skladnica na Jesenicah

razglašajo:

Za mesec november 1934 se odreja naslednji vrstni red zdravniške službe ob nedeljah in na praznik, ki velja za vse družinske člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 1. novembra g. dr. Čeh Milan, 4. novembra g. dr. Kogoj Francišek, 11. nov. g. dr. Čeh Milan, 18. novembra g. dr. Kogoj Francišek, 25. nov. g. dr. Čeh Milan.

Predsednik: dr. M. Obersnel, s. r.

Občni zbor Društva plesarskih, črko- in soboslikarskih pomočnikov v Ljubljani

V ponedeljek 12. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor Društva plesarskih, črko- in soboslikarskih pomočnikov v Ljubljani, ki je včlanjeno v Narodno strokovno zvezi. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik tov. Anton Nered, ki je pozdravil vse navzoče in delegata centrale tov. Kravosa. Tov. Kravos je v daljšem izjavljanju poročal o težkem položaju delavstva in o nalogah, ki čakajo pleskarje, črko- in soboslikarske pomočnike, če si hočejo zagotoviti lepšo bodočnost.

Po izjavljanju tov. Kravosa se je izvolil nov odbor, v katerega so bili izvoljeni: za predsednik tov. Nered Anton, za podpredsednika tov. Tremel Albert, za tajnika tov. Hrastar Alojzij, za njegovega namestnika tov. Černe Rudolf, za blagajnika tov. Urbanija Ivan, za njegovega namestnika tov. Lenaršič Franc, za odbornike tov. Alič Štefan in Klajn Franc, za preglednike tov. Anžič Franc, Juvan Herman in Pogačar Jakob.

Po končanih volitvah so se obravnale tekoče zadeve društva, nakar je predsednik tov. Nered zaključil lepo uspešno občni zbor.

Novo društvo in njega člane prav toplotno pozdravljamo v naši sredini.

Podružnice nam pišejo

Vevče

V zadnjem času smo se pričeli tudi mi papirničarji gibati. V kratkem bomo imeli članski sestanek, da se pogovorimo o naših križih in težavah. Ne gre vse tako kot bi morali iti. Bo treba zopet stopiti skupaj in povedati, kaj nas tišči. Nekateri člani so na članarini v zaostanku. Vse take prosimo, naj pri zaupnikih poravnajo članarino, da si pridobijo pravico udeležbe na članskem sestanku. Bodimo točni, ker v točnosti je napredek in največji del uspeha. O sklicanju sestanka bodo člani pismeno obveščeni.

Luče

Po dolgem času se zopet javljamo. Bili smo v gozdu za delom in nismo dospeli, da bi kaj pisali za naš list. Sedaj se vračamo iz gozda in smo že vnaprej polni skrbi, kaj bo z nami na zimo. Zaslužki so pri nas več kot mizerni. Niti toliko si človek ne more zaslužiti, da bi kril tekoče izdatke, kaj še, da bi si kaj prihranil za zimo. In vendar bo treba tudi zimo preživeti. Kar strah nas je, če pomislimo na dolgo zimo, mraz in otroke, katere moramo obdržati pri življenju. V Ljubljani ste vsaj toliko na boljšem, da skrbi mestna občina za vas. Z veseljem smo brali o akciji »Delavec za delavca«, a pri nas ni nobenega, ki bi se resno zavzel za nas. Pa tudi nima kdo dajati, ker smo vsi skoro sami beraci. Na zimo se bomo bolj oklenili svoje strokovne organizacije in tuhtali, kako si bomo zboljšali to bedno življenje. Za danes dovolj, veselega itak ni nič. — Pozdravljeni.

Črna-Žerjav

V nedeljo 4. novembra smo imeli v Črni članski sestanek naše podružnice. Kot delegat centrale nas je posetil tov. V. Bučar iz Ljubljane. Sestanek je otvoril predsednik naše podružnice tov. Cesar Pavel ter dal besedo delegatu centrale. Tov. Bučar je v izčrpnem referatu obširno poročal o osnutku zakona o minimalnih mezdah, o težkočah, ki so s tem v zvezi ter o predlogih, ki jih je Delavski zbornici v zvezi z osnutkom zakona in pravilnika stavil izvrševalni odbor NSZ. Ker so se po Mežiški dolini širile neresnične vesti o zadnjih trboveljskih dogodkih, je tov. Bučar obširno poročal tudi o zadnjem mezdnem gibanju trboveljskih rudarjev in o delu nacionalnega akcijskega odbora. Ostro je obsodil podlo igro marksistov, kakor tudi demagoško pisanje marksističnih listov, ki lažno prikazujejo dogodke zadnjega meznega spora. Poročilo tov. Bučarja je bilo z odobravanjem sprejeto na znanje. Po tem smo še obravnavali razne tekoče podružnične zadeve, nakar je tov. predsednik zaključil dobro uspeši sestanek. Udeležba je bila prav dobra, vendar bi bilo želeli, da se v bodoče udeležujejo sestankov in drugih podružničnih prireditev tudi oni, ki niso z delom zadržani, a jih le redko ali pa nikdar ne vidimo.

Huda jama

Naš stari član, rudar, nam piše: Čakal sem, da se kdo oglasi iz našega kraja, pa nisem tega dočakal. Zato sem se lotil pisati s svojo okorno roko in upam, da bo tov. urednik oprostil, če ni lepo pisano. Pišem pa zaradi tega, ker opažam, da je naša podružnica nekoliko zaostala v delu. Zakaj, to mi ni znano. Res je, da je šel naš mladi predsednik k vojakom, a to nas ne bi smelo zadržati, da ne bi delali naprej. Naši odborniki naj se zganejo in nas povabijo skupaj, da se kaj pogovorimo. Menda se nam ne godi tako dobro, da bi smeli držati roke križem. Mnogo je vprašanj, ki nas tišči in katere moramo obravnavati sami. Če bomo spali, se ne bo nič rešilo. Prosim odbornike naše podružnice, naj dajo glas od sebe in naj nas res povabijo na kako zborovanje, gotovo nam ne bo škodovalo. Prosim tudi, da se mi ne zamerijo te besede, a jih moram napisati, da po polnoma ne zaspim. Pozdravljam S. R. — Dopisa tega našega člana sem bil vesel in kakor se vidi, sem ga nekoliko opiljenega priobčil. Odbor naj si vzame besede tega člana k srcu in naj ukrene potrebno, da bodo člani zadovoljni. Prosim tudi ostale tovariše, da mi kaj pišejo. Naj bo roka še tako okorna, prav je, da kaj napiše, ker je prav, da se v delavskem listu sliši delavski glas.

Članom pevcem v Ljubljani

Ljubljanski akcijski odbor ponovno poziva vse tovariše pevce, da se sigurno čimprej, najkasneje pa do 25. t. m. prijavijo k pevskemu društvu. Prijave sprejema tajništvo.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Centrala NSZ je vpeljala v svojih dopisih mesto običajnega pozdrava »Z narodnim« ali »S tovariškim pozdravom« zadnje besede viteškega kralja »Čuvajte Jugoslavijo!« za svoj pozdrav. Pozivamo naše podružnice, da store isto.

Kako ponekod postopajo z delavci

Iz vrst stavbinskih delavcev smo prejeli naslednji dopis:

Mislim, da je tudi stavbinski delavec človek, kakor so ljudje naši predpostavljeni polirji, stavbeniki in drugi taki, ki nosijo roke navzkriž.

Na nekem stavbišču v Šiški pa izgleda drugače. Tam se dela tako, da nihče dolgo vzdržati ne more. To pa ne toliko zaradi težkega dela, pri katerem mora delavec podvojiti svoje sile, če hoče ustreči podjetnikovi zahtevi, da bo stavba, ki se je začela graditi šele pozno jeseni, res pred zimo pod streho, ampak pred vsem zaradi človeka nedostojnega postopanja z delavci in zidarji.

Mimoidoči se ustavljajo in z začudenjem poslušajo, kako se s kričanjem priganja delavstvo k delu. Tak postopek je že večkrat izzval upravičeno ogorčenje pasantov. Delavci pa tudi v tem peklu ne vzdržijo dolgo ter zapuščajajo delo, čeprav vedo, da ga drugje sedaj pred zimo ne bodo našli.

Tam je tudi nekdo, ki ima doma svojo gostilno. Temu gospodu svetujemo, naj se raje briga za svoje gostilniške goste, kakor pa za delavce po raznih stavbah. Svoj drugi zaslužek naj prepusti onim, ki so bolj potrebni, kakor pa on. To pa naj velja tudi za vse tiste dvoživkarje, ki so v službi na škodo onih, ki nimajo kaj dati v usta sebi in svoji stradajoči rodbini.

Danes pišemo o tem bolj »v belih rokavicah«. Če pa to ne bo nič pomagalo, bomo zavihali rokave in prišli tudi z imeni na dan, da bodo vsi vedeli, kdo so ti tiči.

Po svetu

Na Angleškem je v delavskih sindikalnih organizacijah »Tred Union« včlanjenih več žensk kakor moških. Po statističnih podatkih iz preteklega meseca je v omenjenih sindikatih včlanjenih 388.000 žensk in 356.000 moških. Zanimivo je, da je na Angleškem 367 žensk, ki izvršujejo kovaško obrt.

Rudniška nesreča na Japonskem. Iz Tokija poročajo, da se je v rudniku Hokkaiu na Japonskem zgodila težka rudniška nesreča. Eksplodiral je plin, zaradi česar je bilo 150 rudarjev zasutih. Od teh je izgubilo življenje 37 rudarjev, 5 jih pogrešajo, ostale pa so rešili.

Jetika v Nemčiji pobere vsako leto okrog 60.000 delavcev. Po neki statistiki boluje za jetiko v Nemčiji skoraj 1.000.000 delavcev.

V Italiji je uveden štirideseturni teden. V vseh podjetjih v Italiji je uveden štirideseturni delovni teden. Uvedla ga je vlada ter je obvezen za vsa podjetja. Vlada si obeta od tega možnost zaposlitve večjega števila brezposelnih. Istočasno je bil ustanovljen fond za brezposelne, v katerega mora vsak zaposleni delavec plačati en odstotek od svoje mezde ter pet odstotkov od svojega nadurnega zaslužka.

Uničene dobrine. Med tem ko milijoni ljudi na vsem svetu trpe največjo lakoto, so v zadnjih petih letih na vsem svetu zaradi »vzdrževanja cene« uničili 568.000 vagonov žita, 144.000 vagonov riža, dva in pol milijona kvintalov sladkorja, pol milijona kvintalov mesnatih konzerv in 1.450.000 kvintalov surovega mesa.

Na Madžarskem je deset tekstilnih tovarn izgubilo državno subvencijo in druge olajšave, ki jim jih je dajala madžarska vlada, zato, ker niso zaposlile onega števila delavstva, ki ga je država predpisala, da ga morajo zaposliti.

Preklic

V svoji 5. številki z dne 12. septembra t. l. smo priobčili pod naslovom »Tržič« poročilo, da se nahaja v neki tovarni v Tržiču inozemec, ki deli klofute našim delavcem ter da je nedavno oklofutal enega izmed naših delavcev, ki je užaljen zapustil službo. Naknadno smo imeli priliko prepričati se, da te navedbe ne odgovarjajo resnici, zaradi česar lojalno preklicujemo to notico ter obžalujemo, da je prišlo do te neljube pomote.